

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De Minister van Justitie
D.t.v. mr. P.J. van der Flier
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Juliana van Stolberglaan 4
2595 CL 's-Gravenhage

correspondentieadres
Postbus 90614
2509 LP 's-Gravenhage

datum 30 juni 2005
contactpersoon R.C. Hartendorp
doorkiesnummer 070 – 361 9788
e-mail r.hartendorp@rvdr.drp.minjus.nl
ons kenmerk UIT/[]/ONTW/RCH
uw kenmerk 5355604/05/6
onderwerp Wijziging Wet Bijzondere Opnemings Psychiatrische
Ziekenhuizen - Advies

t 070 – 361 9723
f 070 – 361 9715

Geachte heer Donner,

Bij brief van 30 mei 2005 met kenmerk 5355604/05/6 verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) advies uit te brengen inzake de wijziging van de Wet Bijzondere Opnemings Psychiatrische Ziekenhuizen (het “**Wetsvoorstel**”).

Het Wetsvoorstel bevat twee wijzigingen: (i) door een recente beschikking van de Hoge Raad (HR 29 april 2005) kan de voorwaardelijke machtiging niet verleend worden in bepaalde gevallen waarin voorheen de zogenaamde “paraplumachtiging” werd afgegeven. Het Wetsvoorstel regelt dat een voorwaardelijke machtiging ook kan worden afgegeven voor die categorie patiënten waarvoor in de praktijk behoefte bestaat aan een dergelijk instrument maar de tekst van de wet daaraan thans nog in de weg staat; en (ii) de mogelijkheden voor dwangbehandeling worden verruimd met behoud van de bestaande mogelijkheden.

Gehoord de gerechten, richt de Raad zijn advies op de volgende drie punten:

Voorwaardelijke machtiging

Het Wetsvoorstel voorziet naar het oordeel van de Raad in een behoefte die sinds het invoeren van de voorwaardelijke machtiging is ontstaan en waarin tot aan de uitspraak van de Hoge Raad van 29 april 2005, min of meer conform de brief van de minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport van 12 augustus 2004¹, werd voorzien. Het Wetsvoorstel is een praktische oplossing voor (i) de problemen die bij een verzoek tot het verlenen van een voorwaardelijke machtiging rezen rond de totstandkoming van het behandelplan en (ii) de problemen met een instemming met de voorwaarden. De voorgestelde wijzigingen doen naar de mening van de Raad recht aan de bijzondere positie van de psychiatrische patiënt zonder ziekte-inzicht.

¹ kenmerk GVM/2496309

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 30 juni 2005
kenmerk
pagina 2 van 2

Opname bij overtreding voorwaarden

De voorgestelde wijziging van de procedure om tot opname te komen wanneer de betrokkene zich niet aan de voorwaarden houdt vormt geen bijzondere inbreuk op diens rechten, temeer daar hij wel eerst in de gelegenheid moet worden gesteld om door de geneesheer-directeur te worden gehoord. De vraag mag wel gesteld worden of de tijdswinst, die beoogd wordt door het onderzoek niet meer expliciet door de geneesheer-directeur (of een andere niet-betrokken psychiater) te laten plaatsvinden, wel wordt gerealiseerd wanneer die geneesheer-directeur toch de gelegenheid tot een gesprek voorafgaand aan de beslissing tot opname moet geven. U zou kunnen overwegen het onderzoek en het horen binnen een wettelijk te bepalen korte termijn ná de opname te laten plaatsvinden, teneinde bij een spoedeisende opname geen last te hebben van deze tijdrovende voorschriften en niet te hoeven uitwijken naar een inbewaringstelling (waarvoor overigens ook niet altijd voldoende grond aanwezig is).

Dwangbehandeling

Naar verwachting van de Raad zal het invoeren van de beoogde mogelijkheden tot dwangbehandeling in de praktijk tot een forse toename van het aantal dwangbehandelingen leiden. Onder de thans geldende regelgeving is het toezicht op dwangbehandeling in eerste instantie ondergebracht bij de inspectie en pas in tweede (in feite: derde) instantie, via de klachtregeling, bij de rechter. Dat blijft in de voorgestelde regeling ongewijzigd. Ook onder de voorgestelde wetswijziging zal de rechter zich niet in meerdere mate dan thans het geval is moeten gaan uitlaten over de toelaatbaarheid van dwangbehandeling en zijn in dit opzicht geen problemen te verwachten. Of het toename van het aantal dwangbehandelingen zal leiden tot extra klachten bij de rechter kan op dit moment niet gekwantificeerd worden.

In artikel 38b van het Wetsvoorstel zou in het derde lid duidelijker tot uitdrukking gebracht kunnen worden dat een voortzettingsbeslissing door de geneesheer-directeur meerdere malen aaneengesloten kan worden gegeven; dat wordt uit de thans voorliggende tekst niet duidelijk maar blijkt, gelet op de memorie van toelichting, wel de bedoeling.

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren.

Hoogachtend,

D.J. van Dijk
Lid Raad voor de rechtspraak